

Sygn. akt III UK 324/18

POSTANOWIENIE

Dnia 11 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania M. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J.

o emeryturę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 11 września 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 25 kwietnia 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania

2. zasądza od M. S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca M. S. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 25 kwietnia 2018 r., sygn. akt III AUa (...), którym oddalono jego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w R. z dnia 25 kwietnia 2017 r., sygn. akt IV U (...), oddalającego odwołanie wnioskodawcy od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. odmawiającej prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

W skardze zarzucono obrazę art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.) oraz § 2 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7

lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 ze zm.); „sprzeczność istotnych ustaleń organu ubezpieczeniowego z treścią zgromadzonego materiału dowodowego”; niewyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że: (...) „Niniejsza skarga zasługuje na przyjęcie do rozpoznania, ponieważ jest oczywiście uzasadniona. Zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty narusza przepisy postępowania, tj. art. 378 § 1 i art. 382 KPC, ponieważ sąd II instancji nie rozpoznał wszystkich zarzutów apelacyjnych podniesionych przez M. S. w apelacji, a więc doszło do nieprawidłowej kontroli apelacyjnej sądu II instancji. Sąd Najwyższy w postanowieniu z 31 października 2005 r., IV CK 385/05 (Legalis), przyjął, że brak merytorycznego stanowiska sądu II instancji w odniesieniu do większości zgłoszonych w apelacji zarzutów jest takim naruszeniem przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, ponieważ w tej sytuacji zaskarżone orzeczenie stwarza jedynie pozory przeprowadzenia kontroli instancyjnej przez sąd II instancji. Zaskarżone orzeczenie sądu II instancji narusza także art. 386 § 1 i art. 385 KPC. Wobec powyższego wniosek o przyjęcie niniejszej skargi kasacyjnej do rozpoznania jest konieczny i uzasadniony.”

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J., w odpowiedzi na skargę kasacyjną, wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na wstępie przypomnieć należy, że Sąd Najwyższy, stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c., rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw.

Jest więc związany granicami skargi kasacyjnej wyznaczonymi jej podstawami, co oznacza, że nie może uwzględniać naruszenia żadnych innych przepisów niż wskazane przez skarżącego. Sąd Najwyższy nie jest zatem uprawniony do samodzielnego dokonywania konkretyzacji zarzutów lub też

stawiania hipotez co do tego, jakiego aktu prawnego (przepisu) dotyczy podstawa skargi. Nie może także zastąpić skarżącego w wyborze podstawy kasacyjnej, jak również w przytoczeniu przepisów, które mogłyby być naruszone przy wydawaniu zaskarżonego orzeczenia. Sąd Najwyższy może zatem skargę kasacyjną rozpoznawać tylko w ramach tej podstawy, na której ją oparto, odnosząc się jedynie do przepisów, których naruszenie zarzucono. Ujęcie podstaw kasacyjnych w art. 398³ k.p.c. ma charakter abstrakcyjny, dlatego w każdej sprawie muszą być one w sposób właściwy skonkretyzowane. Skuteczne przytoczenie podstawy kasacyjnej wymaga sprecyzowania, które przepisy - oznaczone numerami artykułu, a jeśli zawierają one dalsze oznaczenia to także, paragrafu, ustępu, litery - zostały naruszone, na czym to naruszenie polegało oraz jaki mogło mieć wpływ na wynik sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, LEX nr 424365 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 czerwca 2010 r., II CSK 667/09, LEX nr 852547 czy z dnia 8 listopada 2013 r., I CSK 36/13, LEX nr 1523356).

Skarżący wymagań tych nie spełnił, gdyż w podstawach kasacyjnych zarzucił naruszenie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 2 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a każdy z tych przepisów składa się z więcej niż jednej jednostki redakcyjnej. Z kolei w podstawie naruszenia przepisów postępowania nie zostały wskazane przepisy, których naruszenia miał się dopuścić Sąd drugiej instancji.

Z kolei przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący uzasadnia oczywistym naruszeniem przepisów postępowania, tj. art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c., które nie zostały ujęte w podstawach kasacyjnych. Pomijając ten kardynalny mankament, decydujący o tym, że skarga kasacyjna nie jest oczywiście uzasadniona, należy zauważyć, że jeżeli przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest twierdzenie skarżącego, iż skarga jest oczywiście uzasadniona, powinien on w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość” i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej

wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274). Zarzut nierozpoznania wszystkich zarzutów apelacyjnych (art. 378 § 1 k.p.c.) wymaga zatem skonkretyzowania ich treści po to, aby możliwa była ocena, że uchybienie to mogło mieć wpływ na wyniki sprawy, gdyż tylko w takim przypadku zarzut naruszenia przepisów postępowania może odnieść zamierzony skutek (por. art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.). Dodać też trzeba, że ze względu na odmienny cel instytucji przysądu i jej odrębne oraz kwalifikowane przesłanki, wskazanie i uzasadnienie okoliczności decydujących o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może polegać na odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. W prawidłowo sporządzonej skardze kasacyjnej oba powyższe elementy muszą pojawić się oddzielnie i autonomicznie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2008 r., II PK 347/07, LEX nr 465860).

Skarżący nie zdołał zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jego skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało postanowić jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto na mocy art. 98 k.p.c. w związku z § 9 ust. 2 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.).